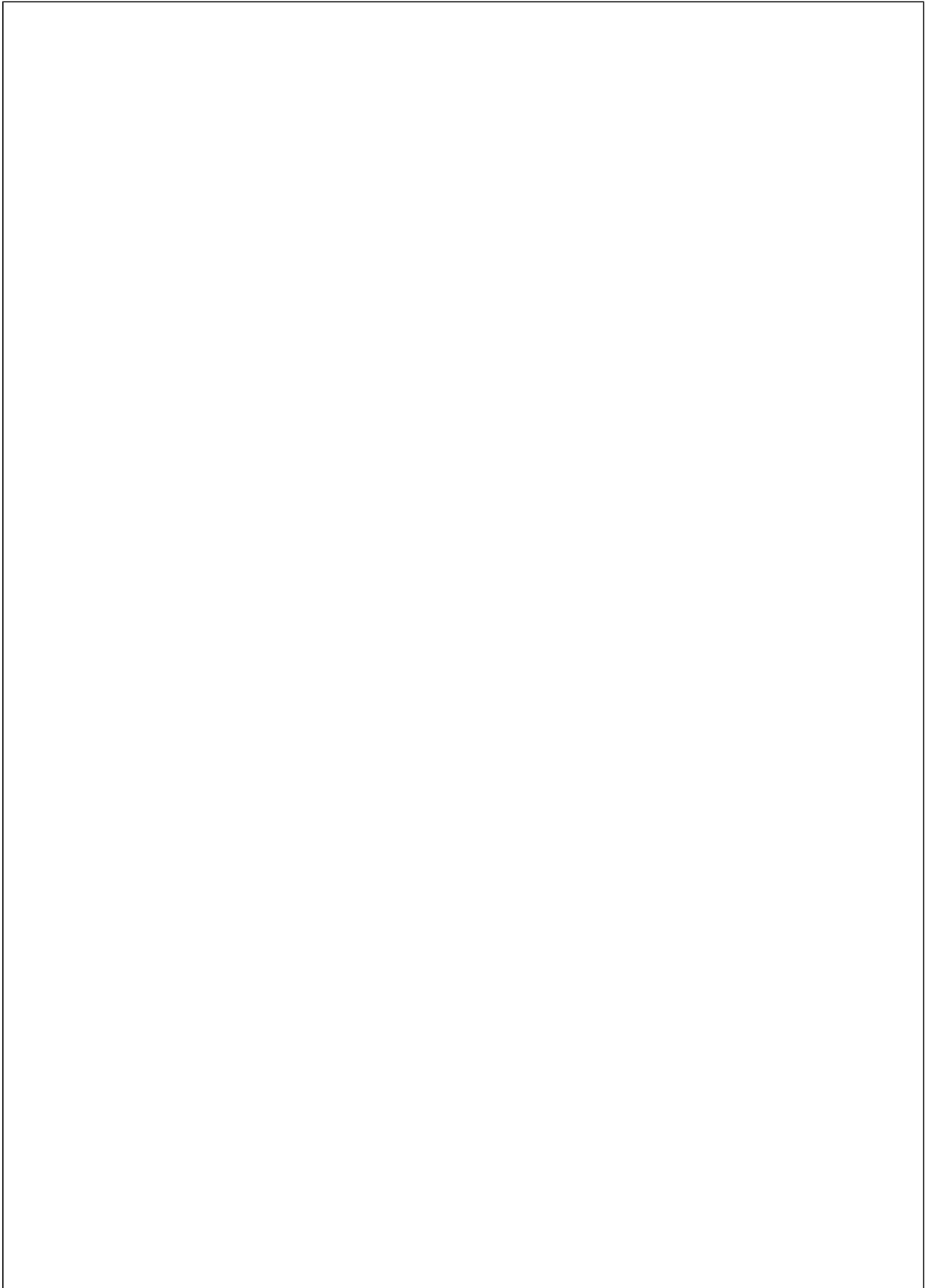

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/218481,Centralne-obchody-upamietniajace-Marszalka-Jozefa-Pilsudskiego-w-90-rocznice-smi.html>
27.02.2026, 05:09

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025

12 maja 2025 roku przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego przy ul. Belwederskiej w Warszawie odbyła się uroczystość upamiętniająca 90. rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Wydarzenie miało charakter państwowy i zgromadziło przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Wojska Polskiego, a także licznych społeczników i mieszkańców Warszawy.

12.05.2025

[Józef Piłsudski](#)

Obchody rozpoczęły się o godzinie 9:00 Mszą Świętą w kaplicy belwederskiej, w której uczestniczyło wąskie grono osób. Następnie o godzinie 10:00 przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego odbyła się główna część wydarzenia. Na początek głos zabrał zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski:

- 90 lat temu wolna, niepodległa Rzeczypospolita pogrążyła się w żałobie. Odszedł marszałek Józef Piłsudski, budowniczy II Rzeczypospolitej, państwa wolnego i niepodległego. Państwa, które musiało z bronią w ręku zdobywać swoje miejsce na mapie Europy.

W swojej wypowiedzi dr hab. Karol Polejowski podkreślił także niezłomność i realizm polityczny Piłsudskiego:

- Był głęboko przekonany, że Polska nie jest państwem, które zostało nam dane. Polska była państwem, które należało zdobyć, należało zbudować, należało na trwale zakotwiczyć na mapie ówczesnej Europy. Marszałek Józef Piłsudski to zwycięzca w pierwszej wojnie światowej, to zwycięzca w wojnie z bolszewikami, ale to także w późniejszym okresie trzeźwy, realnie myślący o sytuacji, w jakiej znajduje się Polska polityk.

Następnie do zebranych przemówił prezes Instytutu Józefa Piłsudskiego w Warszawie prof. Wiesław Jan Wysocki, który nawiązał do osobistych więzi Marszałka z matką. W swoim przemówieniu przypomniał, jak wielki wpływ miała ona na ukształtowanie jego charakteru i postawy życiowej:

- Zapytano kiedyś marszałka Piłsudskiego, czy warto za coś, za kogoś umrzeć. I marszałek odpowiedział bez wahania: tak, za matkę. Wiemy, jakie łączyły go więzi ze swoją matką. Ta, która wieczorne pacierze kończyła słowami: będzie Polska w imię Pana. I ta, która przekazała mu charakter, bo sam mówił, że po ojcu odziedziczył talenty, ale po matce charakter. Człowiek bez charakteru niewiele znaczy, choćby miał nie wiem jakie talenty. I może to jest ważne, żeby dzisiaj zapytać: Polko, Polaku, czy kochasz swoją matkę, czy kochasz Polskę? Sam marszałek mówił, że choć niejednokrotnie Polsce wymyślał, pomstował, ale służył tylko i wyłącznie Polsce. Matce Polsce.

Na zakończenie uroczystości złożono wieńce przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego w asyście

Wojska Polskiego.

W wydarzeniu udział wzięli m.in.: major Jakub Nowakowski pseudonim „Tomek”, wnuk Józefa Piłsudskiego Krzysztof Jaraczewski, doradca prezesa IPN Jan Józef Kasprzyk oraz przedstawiciele Szkoły Podstawowej nr 4 im. Józefa Piłsudskiego w Otwocku.

Po zakończeniu uroczystości przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego odbyła się debata panelowa w ramach projektu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej „Lekcja RP”. W dyskusji wzięli udział prof. Włodzimierz Suleja i prof. Grzegorz Nowik, a prowadził ją Jan Józef Kasprzyk.

Na zakończenie dyskusji głos zabrał zastępca prezesa IPN, który w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na młode lata Marszałka oraz jego drogę do niepodległości. Podkreślił, że Józef Piłsudski, mimo młodego wieku, już od wczesnych lat kształtował swoją osobowość w patriotycznym duchu, otoczony przyjaciółmi i ideami niepodległościowymi:

- Polskość dla niego była najważniejsza. I kiedy wkraczał już w dorosłe życie, kiedy musiał podejmować decyzje dotyczące tego, czemu się poświęci, to poświęcił się jednej wizji. Temu, że Polska może być i że Polska musi być. Pewnie to była ta myśl, która w roku 1914 mu przyświecała.

On nie był człowiekiem, który był w stanie przewidzieć przyszłość. Nikt nie jest tego w stanie zrobić. Ale miał cel i celem była wiara w to, że Polska może być i Polska musi być. I to prowadziło go do realizacji. Polska była w roku 1918. Ale jaka ta Polska miała być, jeżeli już będzie? Musi być Polską wolną, niepodległą, suwerenną, niezależną od obcych wpływów, ani ze wschodu, ani z zachodu.

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Na zdj. prof. Włodzimierz Suleja. Fot. Sławek Kasper (IPN)

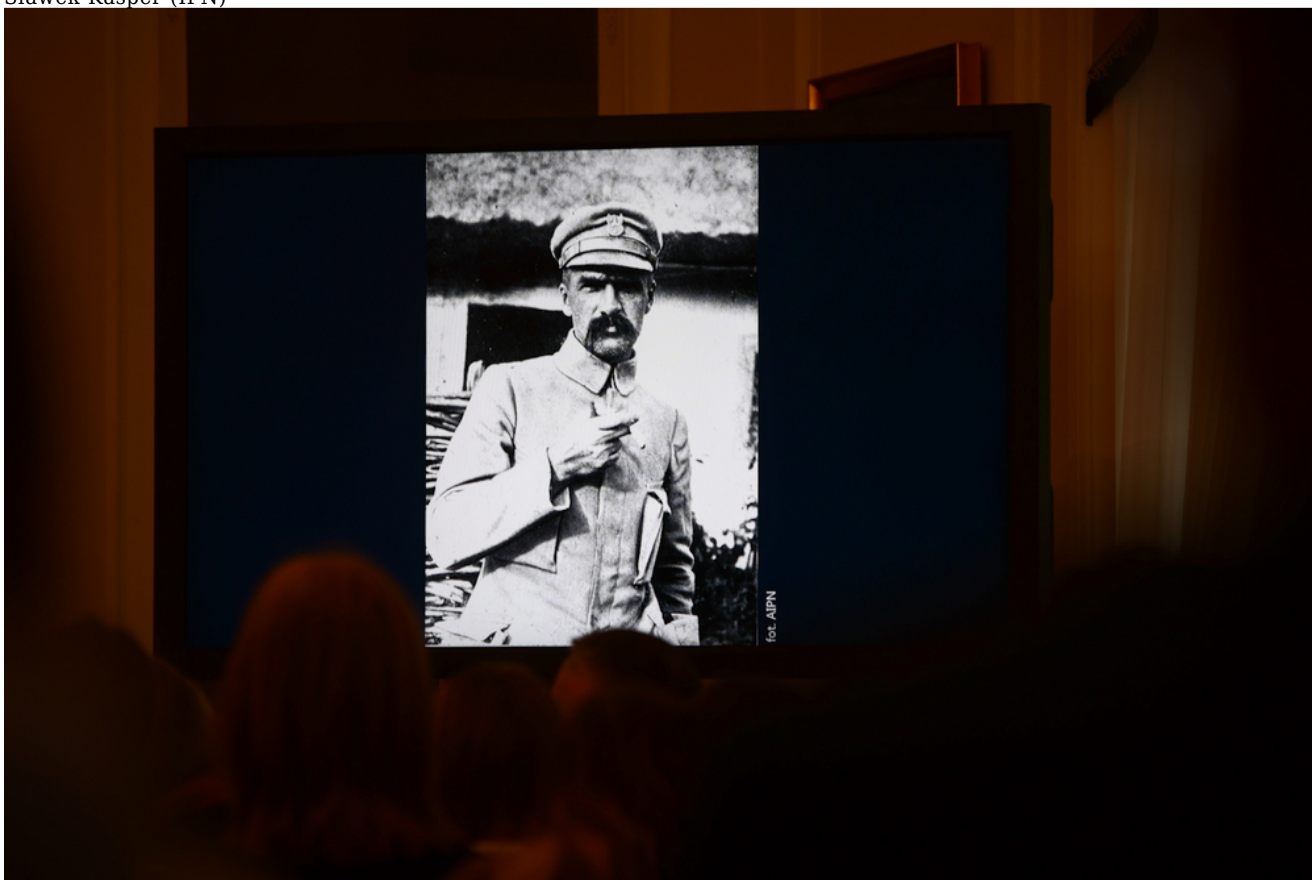
Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Na zdj. prof. Grzegorz Nowik. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Centralne obchody upamiętniające Marszałka Józefa Piłsudskiego w 90. rocznicę śmierci – Warszawa, 12 maja 2025. Na zdj. zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Tego samego dnia o godzinie 17:00 IPN wraz z Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie zorganizował [spacer edukacyjny śladami Józefa Piłsudskiego po Łazienkach Królewskich i okolicach Pałacu Belwederskiego](#). Spacer poprowadził dr Mariusz Kolmasiak z Działu Badań Naukowych Muzeum Łazienki Królewskie, znawca biografii Marszałka i autor monografii Belwederu, prywatnie krewny Walentego Wójcika, żołnierza Legionów i wachmistrza żandarmerii, w latach 1922 - 1935 pełniącego rolę osobistego ochroniarza Józefa Piłsudskiego.

„Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek”. Te słowa, wypowiedziane przez prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego w dniu pogrzebu Józefa Piłsudskiego, znakomicie charakteryzują rolę Marszałka w dziejach Polski.

Piłsudski sformułował koncepcję walki zbrojnej o niepodległość na przełomie XIX i XX wieku – w czasie, gdy wiarę w jej odzyskanie podzielała jedynie znikoma część społeczeństwa polskiego. Konsekwentnie wcielał ją w życie – zainicjował w 1908 r. stworzenie Związku Walki Czynnej i organizacji strzeleckich przed I wojną światową, a po jej wybuchu – Pierwszej Kompanii Kadrowej, która 6 sierpnia 1914 roku, jako pierwszy od Powstania Styczniowego załazek wojska polskiego, wkroczyła na teren zaboru rosyjskiego w celu walki o niepodległość Polski. Następnie dowodził I Brygadą Legionów i bił się o niepodległość z Rosją. W tym czasie stworzył też Polską Organizację Wojskową. W listopadzie 1918 r. jako Naczelnik Państwa rozpoczął proces odbudowy państwowości polskiej oraz Wojska Polskiego. Jako Naczelnny Wódz poprowadził polską armię do wojny o granicę wschodnią Rzeczypospolitej. Zwycięstwo w tych zmaganiach, których kulminacyjnym momentem było odparcie najazdu bolszewickiego i Bitwa Warszawska 1920 roku,

zdecydowało o przetrwaniu młodego państwa. Po wyborze Gabriela Narutowicza na stanowisko prezydenta RP przekazał mu władzę. Kiedy prezydent zaraz po rozpoczęciu urzędowania został zamordowany, Piłsudski odszedł z życia politycznego. Do władzy wrócił w maju 1926 r. Marszałek dał w tym czasie Polsce niezależną politykę zagraniczną, czyniąc Rzeczpospolitą liczącym się państwem w Europie, a także nową konstytucję. Kiedy zmarł, żegnało go zjednoczone w żałobie wielonarodowe społeczeństwo II Rzeczypospolitej oraz wiele innych państw na świecie. Jego pogrzeb był największym do tej pory w dziejach państwa polskiego.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Józef Piłsudski

Uroczystości